

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI
JIZZAX DAVLAT PEDAGGIKA INSTITUTI

DAVLAT VA HUQUQ NAZARIYASI VA TARIXI
fanining o'quv dasturi

- Bilim sohasi:** 100000 – Gumanitar
- Ta'lim sohasi:** 110000 – Pedagogika
- Ta'lim yo'nalishi:** 60112100 – Milliy g'oya, ma'naviyat asoslari va huquq ta'limi

Jizzax – 2022

	Modul kodi DHNT112	O`quv yili 2022-2023	Semestr 1	Kreditlar 8
	Fan/Modul kodi Majburiy	Ta`lim tili O`zbek		Haftadagi dars soatlari 6
1	Fanning nomi Davlat va huquq nazariyasi va tarixi	Auditoriya mashg`ulotlari	Mustaqil ta`lim	Jami yuklama
		90 soat Ma`ruza-40 soat Seminar- 50 soat	90 soat	180 soat
2	<p style="text-align: center;">I. Fanning mazmuni:</p> <p>Fanni o`qitishdan maqsad – davlat-huquq masalalari tug`risidagi tushuncha va kategoriyalarni o`rganish, davlat va huquqni o`ziga xos xususiyatlarini ifodalovchi asosiy koida va tamoyillarini o`zlashtirish hamda umumnazariy bilimlarning amaliy faoliyatdagi ahamiyatini anglashdan iborat.</p> <p>Fanning vazifasi - davlat va huquqni inson va jamiyatga nisbatan faoliyatining mohiyati, ijtimoiy qimmati va ahamiyati hakida ilmiy dunyokarashni hamda ularning keyingi davlat huquqiy faoliyatlarida normativ xujjatlarni sharxlash va ko`llash moharatini o`rganiladi. Ijtimoiy muammolarni shaxs va jamiyat manfaatlaridan kelib chiqib va davlat-huquqiy nuqtai-nazarida turib xal etish uquvi va malakasini shakllantirishdan fan sifatida tushunchalari ochib beriladi. Ma`rifiy va tarbiyaviy vazifalarni bajarib, zamonaviy ijtimoiy siyosiy hayotda ijobiy xulq atvorini shakllantirishga yordam beradi.</p> <p style="text-align: center;">Asosiy nazariy qism (ma`ruza mashg`ulotlari)</p> <p style="text-align: center;">II.I. Fanning tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:</p> <p style="text-align: center;">I – MODUL. Davlat va huquq nazariyasi</p> <p>1-mavzu. Davlat va huquq nazariyasi -umumnazariy fan. 2-soat</p> <p>Davlat va huquq nazariyasi va tarixi fanining predmeti hamda uning o`ziga xos xususiyatlari. Davlat va huquq nazariyasi va tarixi fanining siyosatshunoslik, sotsiologiya, iqtisodiyot nazariyasi, tarix va boshqa gumanitar fanlar bilan aloqasi. Davlat va huquq nazariyasi va tarixi yuridik fanlar tizimida. Davlat va huquq nazariyasi va tarixi fanining metodlari. Davlat va huquq nazariyasi va tarixi fanining funksiyalari. Davlat va jamiyat hayotining barcha sohalarini liberallashtirish, isloh qilish va modernizatsiyalashda davlat va huquq nazariyasi va tarixi fanining roli</p> <p>2-mavzu. Davlat va huquqning vujudga kelishi: ijtimoiy normalar va ijtimoiy hokimiyat 2-soat</p> <p>Davlat va huquqning vujudga kelishi, sabablari, rivojlanish bosqichlari. Jamiyat tushunchasi va tuzilishi. Ibtidoiy jamoa tuzumi va uning o`ziga xos xususiyatlari. Ibtidoiy jamoa tuzumi davridagi ijtimoiy munosabatlar. Ibtidoiy jamoa tuzumi davridagi ijtimoiy normalar va ijtimoiy hokimiyat.</p> <p>3-mavzu. Davlat va huquqni ijtimoiy foydali qimmati. 2-soat</p> <p>Davlat va huquqning vujudga kelishi to`g`risidagi diniy nazariya. Daavlat va huquqning vujudga kelishi to`g`risidagi patriarxal nazariya va irrigatsion nazariya. Davlat va huquqning vujudga kelishi to`g`risidagi zo`ravonlik va ijtimoiy-shartnoma nazariyasi. Davlat va huquqning vujudga kelishi to`g`risidagi psixologik, tarixiy-materialistik nazariyalar.</p> <p>Davlatning mohiyati. Davlat mohiyati va uning ijtimoiy ahamiyati to`g`risidagi turli</p>			

nazariyalar. Davlat hokimiyati – ijtimoiy hokimiyatning muhim shakli sifatida. Davlat hokimiyatining belgilari. Davlatning mohiyati to‘g‘risidagi turli nazariyalar: Elitar nazariya. Texnokratik nazariya. Markscha nazariya. Umumfarovonlik davlati nazariyasi. Davlatning normativistik nazariyasi. Davlat tipologiyasi tushunchasi va uning turlari.

4-mavzu. Davlat shakllari tushunchasi va uning tarkibiy elementlari 2-soat

Davlatning shakllari tushunchasi va uning tarkibiy elementlari. Davlat shakllarining rivojlanishi va o‘zgarishiga ta’sir etuvchi omillar. Davlatni boshqarish shakllari: respublika va monarxiya. Davlatning tuzilish shakllari: unitar, federativ va konfederativ.

Siyosiy rejim: tushunchasi va turlari

5- mavzu . Davlat funksiyalari tushunchasi 2-soat

Davlat funksiyasi tushunchasi va turlari. Davlat funksiyalarining davlat maqsadi va vazifalari bilan o‘zaro nisbati. Davlat funksiyalarini turli asoslarga ko‘ra tasniflash. Davlat funksiyalarini amalga oshirish shakllari. Davlat funksiyalarining rivojlanishi va o‘zgarishiga ta’sir etuvchi omillar.

6-mavzu. Davlat mexanizmi (apparati) tushunchasi va mohiyat. 2-soat

Davlat mexanizmida hokimiyatlar bo‘linishi tamoyili: nazariya va amaliyot. Davlat apparati tushunchasi. Davlat apparatini tashkil etish va faoliyatini amalga oshirish tamoyillari. Davlat organlari tizimi: tushunchasi, tasnifi. O‘zbekistonda davlat hokimiyatini amalga oshirishning huquqiy asoslari. O‘zbekiston Respublikasida jamiyatni yangilash va demokratlashtirish sharoitida davlat mexanizmini isloh qilish masalalari.

7-mavzu. Ijtimoiy munosabatlar tushunchasi 2-soat

Ijtimoiy munosabatlarni normativ tartibga solishning ob’yektiv zaruriyati. Ijtimoiy normalar tizimi: urf-odat, diniy, ahloqiy normalar, jamoat tashkilotlari qoidalari va boshqa ijtimoiy normalar. Ijtimoiy normalarning umumiy va o‘ziga xos xususiyatlari. Huquq - ijtimoiy munosabatlarni normativ tartibga solishning turi sifatida.

8-mavzu. Huquq tushunchasi, belgilari, mohiyati va prinsiplari. 2-soat.

.Huquq tushunchasi, belgilari, mohiyati va prinsiplari. Huquqning funksiyalari. Huquqning mohiyati haqidagi nazariyalar: tabiiy-huquq, normativ, psixologik, tarixiy-huquq, sinfiy va islom huquqi doktrinasi.. Huquqni tushunishda zamonaviy yondashuvlar.

9-mavzu. Huquqiy ong va huquqiy madaniyat 2-soat

Huquqiy psixologiya va huquqiy mafkura. Huquqiy ongning turlari va darajalari. Huquqiy ongning funksiyalari. Huquqiy madaniyat: tushunchasi, tuzilishi, darajalari. Huquqiy tarbiya – huquqiy ong va huquqiy madaniyatni yuksaltirishning zarur sharti. Huquqiy nigilizm va huquqiy idealizm. Huquqiy nigilizmni bartaraf qilish muammolari. O‘zbekistonda fuqarolar huquqiy ongi va madaniyatini yuksaltirishda “Jamiyatda huquqiy madaniyatni yuksaltirish milliy Dasturi”ning ahamiyati.

10-mavzu Huquqiy munosabatlar: tushunchasi, belgilari va turlari. 2-soat

Huquqiy munosabatlar tushunchasi, belgilari va turlari. Huquqiy munosabatlarning yuzaga kelish asoslari. Huquqiy munosabatlar tarkibi sub’ekt, ob’ekt, sub’ektiv huquq va yuridik majburiyatlar. Yuridik fakt tushunchasi va turlari. Huquqdagi prezumsiyalar va funksiyalar.

11-mavzu. Huquq normalar. 2-soat

Huquq normalari tushunchasi, mohiyati belgilari. Huquq normasining tuzilishi va turlari. Huquq shakllari (manbalari). Huquq ijodkorligi. Huquq tizimi. Huquqni amalga oshirish. Huquq normalarini sharhlash. Qonuniylik va huquqiy tartibot. Hozirgi zamonning

asosiy huquqiy tizim va oilalari.

12-mavzu. Huquqiy hulq-atvor, huquqbuzarlik va yuridik javobgarlik.

Huquqiy hulq-atvor tushunchasi, belgilari va tasnifi. Huquqbuzarlik tushunchasi va mohiyati: huquqbuzarlik, huquqqa zid xatti-xarakat. Huquqbuzarlik belgilari: huquqqa xilofli, ayblilik, qilmishning jazoga sazovorligi, huquqbuzarlik tarkibi, obyekt, obyektiv tomoni, subyekt, jinoyat subyektining belgilari, huquqbuzarlikning subyektiv tomoni. Yuridik javobgarlik tushunchasi, belgilari va turlari.

II – МОДУЛЬ. Давлат ва ҳуқуқ тарихи

13-mavzu. Davlat va huquq tarixi tarixiy-huquqiy fan sifatida 2-soat

Fanning maqsad-vazifalari, predmeti va ahamiyati, davlat va huquq tarixining huquqiy fanlar tizimida tutgan o'rnini, davlat va huquq tarixini davrlarga bo'lib o'rganilishi, manbalar haqida qisqacha ma'lumot.

14-mavzu. O'zbekiston hududida davlatlarning vujudga kelishi va huquqiy munosabatlarning shakllanishi. 2-soat

Ilk davlatlarning tashkil topishi va rivojlanish vosqichlari O'zbekiston hududidagi qadimgi davlatlarning tashkil topishi xususiyatlari. O'zbekiston hududidagi ilk davlatlarning kelib chiqishi shart-sharoitlari, sabablari va xususiyatlari O'zbekistonda huquqning kelib chiqishi va manbalari. "Avesto" qadimgi davrning asosiy huquq manbayi. Qadimgi davrda mulkiy munosabatlarning tartibga solinishi. Nikox va oila huquqi.

15-mavzu. Qadimgi Sharq, Yunoniston va Rim davlati va huquqi 2-soat

Qadimgi Misr va Bobilning davlati va huquqi. Qadimgi Xitoy va Hindiston davlati va huquqi. Qadimgi Yunon va Rim siyosiy tuzumining shakllanishi. Qadimgi Yunoniston va Rim huquqining rivojlanish xususiyatlari

16-mavzu. Arab xalifaligining davlati va huquqi 2-soat

Arab xalifaligining oliy, markaziy va mahalliy hokimiyat organlari. Musulmon huquqiy tizimining xususiyatlari. IX–III asrlarda Movarounnahrda davlatchilikning rivojlanishi. IX–XIII asrlarda O'zbekiston hududidagi davlatlarning ijtimoiy-siyosiy tuzumi Islom huquqning vujudga kelishi va rivojlanish xususiyatlari, islom huquqi manbalari. Shariat bo'yicha mulkiy munosabatlarning tartibga solinishi. Somoniylar davlati va huquqi. G'aznaviylar davlati va huquqi. Qoraxoniylar davlati va huquqi. Saljuqiylar davlati va huquqi. Xorazmshoxlar davlati va huquqi.

17-mavzu. Amir Temur va Temuriylar davlati va huquqi 2-soat

XIV asrda Movarounnahrda markazlashgan davlatning tashkil topishi. Amir Temur davlatida boshqaruv tizimi. "Temur tuzuklari" da davlat huquqi masalalarning tartibga olinishi. Shayboniylar davlati va huquqi. Ashtarxoniylar davlati va huquqi.

18-mavzu. O'rta Osiyo xonliklari davlat va huquqi 2-soat

Vuxoro xonligining ijtimoiy-siyosiy tuzumi. Xiva xonligining ijtimoiy-siyosiy tuzumi. Qokon xonligi davlatchiligi va huquqi

19-mavzu. Rossiya podsholigi mustamlakachiligi davrida O'zbekiston hududida davlat va huquq. 2-soat

O'rta Osiyoning Rossiya podsholigi tomonidan bosib olinishi va Turkiston O'lkasining siyosiy tuzumi. Rossiya podsholigi protektorati sifatida Buxoro amirligi va Xiva xonligining siyosiy tuzumi. XX asr boshlarida O'rta Osiyo hududida davlat va huquq. O'zbekiston SSRning tashkil topishi va uning siyosiy-huquqiy tizimi.

20-mavzu. Mustaqil O'zbekiston davlati va huquqi 2-soat

O'zbekiston Respublikasining davlat hokimiyati organlari tizimi. O'zbekiston Respublikasi milliy huquqiy tizimining shakllanishi.

III.SEMINAR MASHG'ULOTLARI BO'YICHA KO'RSATMA VA TAVSIYALAR

Seminar mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1-Mavzu. -Mavzu. Davlat va huquq nazariyasi -umumnazariy fan. 2-soat

Reja:

1. Davlat va huquq nazariyasi fanining predmeti.
2. Davlat va huquq nazariyasi fanini o'rganish usullari.
3. Davlat va huquq nazariyasining ijtimoiy fanlar tizimida tutgan o'rni

2-Mavzu. Davlat va huquqning vujudga kelishi: ijtimoiy normalar va ijtimoiy hokimiyat 2-soat

Reja:

1. Davlat va huquqning vujudga kelishi, sabablari, rivojlanish bosqichlari.
2. Jamiyat tushunchasi va tuzilishi. Ibtidoiy jamoa tuzumi va uning o'ziga xos xususiyatlari.
3. Ibtidoiy jamoa tuzumi davridagi ijtimoiy munosabatlar.
4. Ibtidoiy jamoa tuzumi davridagi ijtimoiy normalar va ijtimoiy hokimiyat.

3-Mavzu. Davlat va huquqni ijtimoiy foydali qimmat. 2-soat

Reja:

1. Davlat va huquqning vujudga kelishi to'g'risidagi nazariyalar.
2. Davlatning tushunchasi va mohiyati.
3. Davlatning mohiyati to'g'risidagi turli nazariyalar:
3. Davlat asosiy belgilari. Davlat hokimiyati tushunchasi va xususiyatlari.
4. Davlat tipologiyasi tushunchasi va uning turlari.

4-Mavzu. Davlat shakllari 2-soat

Reja:

1. Davlat shakllari. Davlat boshqaruv shakli.
2. Davlat tuzulish shakli.
3. Siyosiy tartib solish.

5-Mavzu. Davlat funksiyalari 2-soat

Reja:

1. Davlat funksiyalari tushunchasi va turlari.
2. Davlat funksiyalarini amalga oshirish usullari va shakllari.
3. O'zbekiston davlatining ta'lim funksiyasi.

6-Mavzu. Davlat xokimiyatini amalga oshirish mexanizmi 2-soat

Reja:

1. Davlat xokimiyatining mohiyati va asoslari.
2. Davlat xokimiyati mexanizmi, davlat xokimiyati tuzilishi va uni amalga oshirish usullari.
3. Davlat mexanizmi (apparati)ning tashkil etilishi va faoliyati prinsplari.

7-Mavzu. Ijtimoiy munosabatlar tushunchasi 2-soat

Reja:

1. Ijtimoiy munosabatlarni normativ tartibga solishning ob'yektiv zaruriyati.
2. Ijtimoiy normalar tizimi: urf-odat, diniy, ahloqiy normalar, jamoat tashkilotlari qoidalari va boshqa ijtimoiy normalar.

3. Ijtimoiy normalarning umumiy va o'ziga xos xususiyatlari.
4. Huquq - ijtimoiy munosabatlarni normativ tartibga solishning turi sifatida.

8-mavzu. Huquq tushunchasi, belgilari, mohiyati va prinsiplari. 2-soat.

Reja:

1. Huquq tushunchasi, belgilari, mohiyati va prinsiplari.
2. Huquqning funksiyalari.
3. Huquqning mohiyati haqidagi nazariyalar: tabiiy-huquq, normativ, psixologik, tarixiy-huquq, sinfiy va islom huquqi doktrinasii..
4. Huquqni tushunishda zamonaviy yondashuvlar.

9-Mavzu. Huquqiy ong va huquqiy madaniyat 2-soat

Reja:

1. Huquqiy ong tushunchasi, tarkibiy qismlari. Huquqiy psixologiya va huquqiy mafkura.
2. Huquqiy ongning turlari va darajalari, funksiyalari.
3. Huquqiy tarbiya va uni amalga oshirish usullari.
4. Huquqiy madaniyat tushunchasi, tuzilishi, darajalari.
5. O'zbekistonda fuqarolar huquqiy ongi va madaniyatini yuksaltirishda "Jamiyatda huquqiy madaniyatni yuksaltirish milliy Dasturi"ning ahamiyati.

10-Mavzu. Huquqiy munosabatlar 2-soat

Reja:

1. Huquqiy munosabatlar tushunchasi, belgilari va turlari.
2. Huquqiy munosabatlarning yuzaga kelish asoslari.
3. Huquqiy munosabatlar tarkibi sub'ekt, ob'ekt, sub'ektiv huquq va yuridik majburiyatlar.
4. Yuridik fakt tushunchasi va turlari.

11-Mavzu. Huquq normalar. 2-soat

Reja:

1. Huquq normalari tushunchasi, mohiyati belgilari, tuzilishi va turlari.
2. Huquq shakllari (manbalari).
3. Huquq ijodkorligi. Huquq normalarini sharhlash.
4. Hozirgi zamonning asosiy huquqiy tizim va oilalari

12-Mavzu. Huquqiy hulq-atvor, huquqbuzarlik va yuridik javobgarlik. 2-soat

Reja:

1. Xuquqiy xulq atvor tushunchasi, belgilari, tasnifi.
2. Xuquqbuzarlik tushunchasi, turlari va tarkibi.
3. Xuquqbuzarlik sabablari.

13-Mavzu. Yuridik javobgarlik 2-soat

Reja:

1. Yuridik javobgarlik tushunchasi, belgilari, turlari.
2. Aybsizlik prezumtsiyasi.
3. Qilmishning xuquqqa xilofligini istisno qiluvchi xolatlar.

14-Mavzu. Xuquqiy tartibga solish mexanizmi 2-soat

Reja:

1. Xuquqiy tartibga solish mexanizmi tushunchasi.
2. Xuquqiy tartibga solish mexanizmi va uning asosiy elementlari.
3. Konstitutsiyaviy xuquqiy tartibga solish.

15-Mavzu. Qonuniylik va xuquqiy tartibot 2-soat

Reja:

1. Xuquqiy tartibga solish tushunchasi mexanizimi va uning elementlari.
2. Qonuniylik va xuquqiy tartibot tushunchasi, kafolatlari va ularni ta'minlash usullari.
3. Qonuniylik va xuquqiy tartibotni mustaxkamlashda xuquqni muxofaza kiluvchi organlarning urni.

16-Mavzu. Davlat va xuquq tarixining predmeti, vazifalari 2-soat

Reja:

1. Davlat va xuquq tarixi fanining predmeti va vazifalari.
2. Davlat va xuquq tarixi fanining tarixi.
3. Davlat va xuquq tarixi fanining ijtimoiy va xuquqiy fanlar tizimidagi o`rni.

17-Mavzu. Qadimgi Sharq mamlakatlari davlati va xuquqi 2-soat

Reja:

1. Qadimgi Sharq davlatlari davlat va xuquqning vujudga kelishi va rivojlanish bosqichlari.
2. Qadimgi Sharq davlatlarining tizimi.
3. Qadimgi Sharq davlatlarini xuquqining asosiy belgilari.

18-Mavzu. Afina va Sparta davlati va xuquqning vujudga kelishi 2-soat

Reja:

1. Afina va Sparta davlatlari xuquqning paydo bo'lishi va rivojlanish bosqichlari.
2. Sparta davlatining davlatining davlat va ijtimoiy tuzimi.
3. Afina va Sparta davlatlari xuquqning asosiy belgilari.

19-Mavzu. Rim davlati va xuquqi. 2-soat

Reja:

1. Rim davlatining vujudga kelishi va tarixiy rivojlanish bosqichlari.
2. Rim davlati tuzimi va boshkaruvining uziga xos xususiyatlari.
3. Rim davlati xuquqning asosiy manbalari.

20-Mavzu. O'zbekistonda davlat va xuquqning paydo bo'lishi. 2-soat

Reja:

1. O'zbekistonda davlat va xuquqning vujudga kelishi.
2. O'zbekistonda qadimgi davlatlar va ularning ijtimoiy-siyosiy tuzimi.
3. O'zbekiston xuquqning tarixiy manbalari.

21-mavzu. Arab xalifaligining davlati va huquqi 2-soat

1. Arab xalifaligining oliy, markaziy va mahalliy hokimiyat organlari.
2. Musulmon huquqiy tizimining xususiyatlari. IX–III asrlarda Movarounnahrda davlatchilikning rivojlanishi.
3. IX–XIII asrlarda O'zbekiston hududidagi davlatlarning ijtimoiy-siyosiy va huquqiy tuzumi.

22-mavzu. Amir Temur va Temuriylar davlati va huquqi 2-soat

1. XIV asrda Movarounnahrda markazlashgan davlatning tashkil topishi.
2. Amir Temur davlatida boshqaruv tizimi.
3. "Temur tuzuklari"da davlat huquqi masalalarning tartibga olinishi. Shayboniylar davlati va huquqi. Ashtarxoniylar davlati va huquqi.

23-mavzu. O'rta Osiyo xonliklari davlat va huquqi 2-soat

1. Buxoro xonligining ijtimoiy-siyosiy tuzumi.
2. Xiva xonligining ijtimoiy-siyosiy tuzumi.

3. Qo'qon xonligi davlatchiligi va huquqi

24-mavzu. Rossiya podsholigi mustamlakachiligi davrida O'zbekiston hududida davlat va huquq. 2-soat

1. O'rtasiyning Rossiya podsholigi tomonidan bosib olinishi va Turkiston O'lkasining siyosiy tuzumi.
2. Rossiya podsholigi protektorati sifatida Buxoro amirligi va Xiva xonligining siyosiy tuzumi.
3. XX asr boshlarida O'rtasiy hududida davlat va huquq.
4. O'zbekiston SSRning tashkil topishi va uning siyosiy-huquqiy tizimi.

25-mavzu. Mustaqil O'zbekiston davlati va huquqi 2-soat

1. Respublika Oliy Kengashi tomonidan davlat mustaqilligining e'lon qilinishi va yuridik asoslarining mustahkamlanishi
2. O'zbekiston Respublikasining davlat hokimiyati organlari tizimi.
3. O'zbekiston Respublikasi milliy huquqiy tizimining shakllanishi.

V. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Auditoriyadan tashqari vaqtda bajariladigan mustaqil ishlar quyidagi turlarda amalga oshirilishi tavsiya etiladi:

- esse – dolzarb mavzu bo'yicha shaxsiy fikrini tanqid, publitsistik va boshqa janrlarda yozma bayon qilish;
- dokladdar tayyorlash;
- kurs ishi yozish;
- konspekt yozish;
- glossariy tuzish;
- individual va guruhiiy o'quv loyihasi;
- keys-topshiriqlarini bajarish; - mavzuli portfoliolar tuzish;
- axborot-tahliliy materiallar bilan ishlash;
- manbaalar bilan ishlash; - infografika tuzish;
- chizma-tasviriiy modellar (intellekt-kart, freym, mantiqiy graf va h.k.) yaratish;
- multimediali taqdimotlar yaratish;
- darslarning metodik ishlanmalarini tayyorlash;
- darsdan tashqari mashg'ulotlar ishlanmalarini tayyorlash;

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

1. Davlat va huquq nazariyasi fanining predmeti hamda uning o'ziga xos xususiyatlari.
2. Davlat funksiyasi tushunchasi.
3. Davlat va huquqning vujudga kelishi to'g'risidagi nazariya.
4. Huquqning mohiyati tushunchasi, belgilari.
5. Huquqiy munosabat va uning turlari
6. Davlat va huquq nazariyasi fanining boshqa ijtimoiy fanlar bilan aloqasi.
7. Davlat mexanizmi (apparati)ning tashkil etilishi va faoliyati prinsplari.
8. Davlatning tuzulish shakllari.
9. Davlat funksiyalarini amalga oshirish usullari va shakllari.
10. Huquqning asosiy tamoyillari
11. Davlat va huquq nazariyasi fanining metodlari.
12. Davlat va huquq to'g'risidagi shartnoma nazariyasi mohiyati
13. Davlat tushunchasi va mohiyati.

14. Xuquqiy munosabat va uning turlari.
15. Xuquqning funksiyalari.
16. Jamiyat tushunchasi va tuzilishi..
17. Davlat funksiyasining turlari.
18. Davlatning asosiy belgilari.
19. Yuridik fakt va uning klassifikatsiyasi.
20. Xuquq normasining tushunchasi, belgilari
21. Davlat va huquq nazariyasi fanining umumiy metodlari
22. Urug'chilik jamiyati va uning xususiyatlari.
23. Davlat mohiyati to'g'risidagi nazariyalar.
24. Davlat mexanizmi (apparati)ning tashkil etilishi va faoliyati prinsplari.
25. Huquq normasining tuzilishi.
26. Urug'chilik jamiyati va uning xususiyatlari.
27. Huquqning ijtimoiy munosabatlarni tartibga solishdagi ijtimoiy foydali jihatlari.
28. Hokimiyatlar taqsimlanishi prinsipi.
29. Xuquqiy tartibga solish tushunchasi mexanizimi va uning elementlari.
30. O'zbekistonda sho'rolar xokimiyatining o'rnatilishi.
31. Davlat va huquq to'g'risidagi zo'rvonlik nazariyasi.
32. Davlatning asosiy belgilari.
33. Davlatning tuzilish shakllari: unitar shakli.
34. Qonun qabul qilish bosqichlari.
35. Xuquq tizimining tamoyillari
36. Davlat apparati tushunchasi va mohiyati.
37. Davlat organi tushunchasi va turlari.
38. Davlat va huquq to'g'risidagi psixologik, tarixiy-materialistik nazariyalar
39. Chor Rossiyasi davrida Turkistonda xuquqiy munosabatlarni tartibga solinishi.
40. Xuquq tizimi tushunchasi va uning tuzilishi
41. Davlat va xuquq nazariyasi fanining predmeti.
42. Davlat funksiyalari tushunchasi va turlari.
43. Xuquqning mohiyati, tushunchasi, belgilari.
44. Xuquqni tadbiq etish (amalga oshirish) tushunchasi va uning sub'ektlari.
45. Yuridik javobgarlik tushunchasi, belgilari, turlari
46. Davlat va huquq tarixi fanining metodlari va vazifalari.
47. Siyosiy tartib solish tushunchasi va turlari.
48. Davlat tipolgiyasi tushunchasi va turlari
49. Xuquqni sharxlash tushunchasi, usullari.
50. Davlat va huquq to'g'risidagi patriarxal va irrigatsion nazariya.
51. Qilmishning xuquqqa xilofligini istisno qiluvchi xolatlar.
52. Davlat funksiyalarini amalga oshirish usullari
53. Xuquqiy xulq-atvor tushunchasi, belgilari, tasnifi
55. Qadimgi Misr davlati va xuquqning vujudga kelishi va rivojlanish bosqichlari.
56. Davlatni boshqarish shakllari: respublika shakli tusunchasi .
57. Xuquq tizimi va xuquqshunoslik fanlari tizimi.
58. Sparta davlatining ijtimoiy tuzimi.
59. Xuquqbuzarlik tushunchasi, turlari va tarkib.
60. Xuquqni sharxlash tushunchasi va turlari.
61. Davlatning paydo bo'lishi, rivojlanishi.
62. Davlat xokimiyati mexanizmi, davlat xokimiyati tuzilishi.
63. Ibtidoiy jamoa tuzumi davridagi ijtimoiy munosabatlar.

64. Huquqiy ong tushunchasi, tarkibiy qismlari
65. Sparta davlatining davlat tuzimi.
66. Davlatning shakllari tushunchasi va uning tarkibiy elementlari.
67. Qadimgi Mesopotamiya davlatlari davlat va xuquqning vujudga kelishi va rivojlanish bosqichlari.
68. Qonuniylik va xuquqiy tartibot tushunchasi, kafolatlari.
69. Xuquqiy tartibga solish mexanizmi tushunchasi.
70. Davlat organi tushunchasi va turlari.
71. Huquqiy madaniyat tushunchasi, tuzilishi, darajalari
72. Qadimgi Sharq davlatlari xuquqining asosiy belgilari.
73. Davlat – inson va fuqaro huquq va erkinliklarini ta'minlovchi maxsus mexanizmga ega tashkilot
74. Ijtimoiy normalar tizimi.
75. Rim davlati tuzimi va boshqaruvining uziga xos xususiyatlari.
76. Davlat mustaqilligi va o'zbek milliy davlatchiligining barpo etilishi.
77. Rim davlati xuquqining asosiy manbalari.
78. Afinada davlat va xuquqning paydo bo'lishi va rivojlanish bosqichlari.
79. Xuquqbuzarlik sabablari.
80. Davlat shakllarining rivojlanishi va o'zgarishiga ta'sir etuvchi omillar
81. Xuquqni xajm jihatidan sharxlash.
82. Temuriylar davlatining tashkil topishi va ahamiyati.
83. Sho'rolar davrida O'zbekistonda xuquqiy islohotlar.
84. A. Temur davlatida davlat boshqaruvi.
85. Qadimgi Xitoy davlat va xuquqning vujudga kelishi va rivojlanish bosqichlari.
86. O'zbekiston mustaqilligining xuquqiy asoslari.
87. O'zbekistonda qadimgi davlatlar va ularning ijtimoiy-siyosiy tuzimi.
88. Yuridik fakt tushunchasi va turlari
89. Huquq normasining tuzilishi: gipoteza, dispozitsiya va sanksiya.
90. O'rta Osiyoning Rossiya podsholigi tomonidan bosib olinishi va Turkiston o'lkasining siyosiy tuzumi
91. Mustamlakachilik davrida Turkiston o'lkasida davlat boshqaruvi.
92. Axomiylar huquqmronligi davrida ijtimoiy-siyosiy tuzumdagi o'zgarishlar
93. Makedoniyalik Iskandar va Salavkiylar davrida ijtimoiy-siyosiy tuzum xususiyatlari
94. Jinoyat va jazo masalalari hamda sud ishlarining yuritilishi
95. Turk choqonligining o'rnatilishi va VI-VII asrlarda Xorazm, Sog'd va Farg'ona davlatlari
96. Arab xalifaligi humronligi davrida Movarounnahrning davlat tuzumi
97. Shariatga binoan jinoyat huquqi va sud ishlarini yuritish tartibi.

	<p>VI. Fan o'qitilishinng natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar) Fanni o'zlashtirish natijasida talaba:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Davlat va huquq nazariyasi tarixi ijtimoiy fanlar tizimidagi o'rni, uning predmeti, huquqshunos-pedagogning kasbiy-huquqiy ongini shakllantirishdagi roli, huquqshunoslik sohasida qo'llaniladigan tushunchalar va kategoriyalar tizimi, davlat va huquqning hozirgi rivojlanishiga ta'sir qiluvchi asosiy omillari to'g'risida tasavvurga ega bo'ladilar, targ'ib etishdagi bilimga ega bo'lishi; turlari o'rtasidagi uzviylik va uzluksizlikni; • Talaba o'z bilimlarini tahlil qilish, normativ-huquqiy xujjatlar loyihasini ishlab chiqish, normativ-xujjatlarni sharhlash va ko'llash imkoniyatiga ega bo'ladi. Qabul qilinayotgan normativ-huquqiy xujjatlarni Konstitutsiyaga va xalqaro-huquqiy standartlarga mos kelishi bo'yicha monitoring o'tkazish, davlat va huquq nazariyasining dolzarb muammolari bo'yicha o'zining fikrini mustaqil, to'g'ri va asoslangan xolda ifoda etish sifatida ko'rib chiqish kabi masalalarni o'rganadi, targ'ib qilish zarurligini bilishi, ko'nikma hosil qilish; • Talaba ilmiy, metodik, pedagogik va ijtimoiy faoliyatida nazariy bilimlarni fanga qo'llash ko'nikmalariga ega bo'ladi ahamiyatini asoslab berish kabi malakalariga ega bo'lishi lozim
4	<p>VII. Ta'lim texnologiyalari va metodlari</p> <ul style="list-style-type: none"> • ma'ruzalar; • interfaol keys-stadilar; • seminarlar (mantiqiy fiklash, tezkor savol-javoblar); • guruhlarda ishlash; • taqdimotlarni qilish; • individual loyihalar; • jamoa bo'lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar.
5	<p>VII. Kreditlarni olish uchun talablar:</p> <p>Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish, joriy nazorat, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha yozma ishni topshirish.</p> <p>Joriy nazorat. Joriy nazorat semestr davomida seminar mashg'ulotlariga ajratilgan soatlar (juftlik) dan kelib chiqib umumiy 30 ball bilan baholanadi.</p> <p>Jami seminar mashg'ulotlari bo'yicha o'zlashtirish natijalari 100 ballik tizimda 30 ball bilan baholanadi.</p> <p>Oraliq nazoratlar. Oraliq nazoratlar semestr davomida ma'ruza mashg'ulotlari o'quv soatidan kelib chiqqan holda 1 marta o'tkaziladi. Oraliq nazorat 100 ballik tizimda 20 ball bilan baholanadi. Oraliq nazorat ishi tarkibida mustaqil ta'lim topshirig'i kiradi.</p> <p>Oraliq va joriy nazorat uchun ajratilgan ballning 60% ini to'plagan talabalarga yakuniy nazorat topshirishga ruxsat beriladi.</p> <p>Yakuniy nazorat</p> <p>Yakuniy nazorat yozma yoki test shaklida o'tkaziladi. Talabaning yakuniy nazoratdagi o'zlashtirishi 100 ballik tizimda 50 ball bilan baholanadi va yakuniy nazorat uchun ajratilgan ballning 60% ini to'plagan talabalar fanni o'zlashtirgan hisoblanadi</p>
6	<p>Asosiy adabiyotlar</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.X.T.Odilqoriyev. Davlat va huquq nazariyasi. Darslik.-T.,Adolat. 2018. 2.X.T.Odilqoriyev, N.Azizov, X.Madrimov. Davlat va huquq tarixi. Darslik.-T.,IIV Akademiyasi. 2012. 3.Muxammedov X. Xorijiy mamlakatlar davlati va xuquqi tarixi. (Yangi davr davlati va huquqi) Darslik. TDYU. 2018.

4. Muqimov Z. O'zbekiston davlati va huquqi tarixi. Darslik. T., Adolat. 2003.
5. X.T.Odilqoriyev. Davlat va huquq nazariyasi. Darslik.-T.,Sharq matbaa Aksiyadorlik kompaniyasi. 2009.
- 6.Davlat va huquq nazariyasi. Mualliflar jamoasi. Darslik. T TDYUI., 2000.
7. Muxammedov X. Xorijiy mamlakatlar davlati va xuquqi tarixi. Darslik. T.Adolat,1999

Qo`shimcha adabiyotlar:

1. Mirziyoyev Sh.M. Tanqidiy tahlil, qat'iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik - har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak -Toshkent: O'zbekiston, 2017.
2. Mirziyoyev Sh.M. Buyuk kelajagimizni mard va olijanob xalqimiz bilan birga quramiz. Toshkent : "O'zbekiston", 2017.
3. Mirziyoyev Sh.M. Milliy taraqqiyot yo'limizni qat'iyat bilan davom ettirib, yangi bosqichga ko'taramiz. - Toshkent: "O'zbekiston", NMIU, 2017.
4. Mirziyoyev Sh.M. Xalqimizning roziligi bizning faoliyatimizga berilgan eng oliy bahodir. -Toshkent: "O'zbekiston", NMIU, 2018.
5. Mirziyoyev Sh.M. Niyati ulug xalqning ishi xam ulug, xayoti yorug va kelajagi farovon buladi. -Toshkent: "O'zbekiston", NMIU, 2019.
6. Milliy tiklanishdan milliy yuksalish sari. o'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyev asarlari va ma'ruzalaridan olingan fikrlar. - Toshkent: "Yoshlar nashriyot uyi", 2019.
7. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Farmoni. O'zbekiston respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha xarakterlar strategiyasi to'g'risida. (O'zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari to'plami, 2017 y., 6-son, 70-modda).
8. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning Oliy Majlisga Murojaatnomasi 24.01.2020. <https://Dresident.uz/uz/>
9. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019 yil 8 oktyabr "O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim tizimini 2030 yilgacha rivojlantirish konpepniasiii tasdiklash to'grisida" gi PF-5847-son Farmoni.
10. Uzluksiz ma'naviy tarbiya konsepsiyasi. 2019 yil 31 dekabr. O'zbekiston Respublikasi VM Qarori №1059, Toshkent sh.
11. Fidoying bo'lgaymiz seni O'zbekiston! O'quv qo'llanma. T. Ma'naviyat.2017.
12. M.A.Axmedshayeva Davlat va huquq rivojining hozirgi tendensiyalari. O'quv qo'llanma. T.TDYU.2016.
13. Mo'minov I. Amir Temurning O'rta Osiyo tarixida tutgan o'rni va roli.T., 1993.
14. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi – T.: O'zbekiston, 2019.
- 15..O'zbekiston Respublikasining Fuqarolik kodeksi. Rasmiy nashr. –Toshkent: Adolat, 2018. –556 b.
- 16.Азизхўжаев А. Давлатчилик ва маънавият. Қўлланма. Т., Шарқ, 1997.
17. Fidoying bo'lgaymiz seni O'zbekiston! O'quv qo'llanma. T. Ma'naviyat.2017.
18. M.A.Axmedshayeva Davlat va huquq rivojining hozirgi tendensiyalari. O'quv qo'llanma. T.TDYU.2016.
19. Mo'minov I. Amir Temurning O'rta Osiyo tarixida tutgan o'rni va roli.T., 1993.
20. Saidov A., Tadjixanov U., Odilqoriyev X. Davlat va huquq asoslari. Darslik. – T., SHarq, 2002.
21. А.Х.Саидов. Ҳуқуқ метафизикаси, давлат ҳуқуқи, ҳуқуқ ва адабиёт. Қўлланма. Т.,2016.

Axborot manbalari:

	<p>1. http://www.edu.uz– O‘zbekiston Respublikasi Oliy va o‘rta maxsus ta’lim vazirligi sayti</p> <p>2. http://www.uzedu.uz O‘zbekiston Respublikasi Xalq ta’lim vazirligi sayti.</p> <p>3. http://www.gov.uz– O‘zbekiston Respublikasi xukumati portali.</p> <p>4. www.pedagog.uz 7. www.apkpro.ru/content/view</p> <p>5. www.prometeus.nsc.ru/contents/books/slasten</p> <p>6. www.relarn.ru/conf/conf2007</p> <p>8. http://vilenin.narod.ru/Mm/Books/</p> <p>9. http://www.allmath.ru/</p> <p>10. http://www.ziyonet.uz/ http://window.edu.ru/window/www.astronet.ru</p>
7	Dastur Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti tomonidan ishlab chiqilgan va universitet Kengashining 2022-yil “ 30 ” 08 dagi 1\3 qarori bilan tasdiqlangan na’munaviy dastur asosida ishlab chiqilgan va tasdiqlangan
8	Fan/modul uchun mas’ul: Z.Kasimova o’qituvchi.
9	Taqrizchilar: F.Shodiyev - yuridik fanlari doktori, professor. Chirchiq DPI J. Suvonqulov - “Falsafa, tarbiya va huquq ta’limi” kafedrasida katta o’qituvchisi

